

Høring - deltakerforskriften for 2022

Deltakerforskriften for 2022 legges med dette ut på Fiskeridirektoratets nettsider på høring.

Høringsfrist: Vi ber om at høringsinstansenes merknader til høringen sendes Fiskeridirektoratet innen **fredag 22. oktober 2021**.

Høringen her omfatter følgende tema:

1. Vurdering av om unntak fra den øvre lengdegrensen på 11 meter i åpen gruppe i fisket etter leppefisk bør videreføres uendret i 2022, eller om det avgjørende bør være om vedkommende deltok i 2020 eller 2021. Eventuelt om bestemmelsen kan utformes på annen måte dersom den videreføres.
2. Endring av vilkåret i fisket etter leppefisk om at leveringsavtale må være sendt inn til Fiskeridirektoratet før fisket starter.
3. Fisket i åpen gruppe i fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62 – endring i dispensasjonsreglene ved sykdom.
4. Endring i leiefartøybestemmelsene i åpen gruppe.

Høringen ser altså ikke hen til at Stortinget i lov 5. mars 2021 nr. 7 har vedtatt å endre deltakerloven § 21. Dette skyldes at det enda ikke er fastsatt noe ikrafttredelsestidspunkt for denne lovendringen. Lovendringen er som kjent en del av oppfølgingen av Stortingets vedtak om å erstatte dagens konsesjoner og deltakeradganger med en ny felles fiskeritillatelse, jf. Meld. St. 32 (2018-2019) Et kvotesystem for økt verdiskaping (kvotemeldingen) kapittel 3.1. Fiskeridirektoratet legger således til grunn at Nærings- og Fiskeridepartementet på et senere tidspunkt vil komme tilbake til når det vil være aktuelt å iverksette lovendringen.

For øvrig legger vi opp til at gjeldende bestemmelser for deltakelse i 2021 vil bli videreført i 2022. Gjeldende deltakerforskrift kan finnes her:

1. Oppheving av unntak fra den øvre lengdegrensen på 11 meter i åpen gruppe i fisket etter leppefisk

I deltakerforskriften for 2021 ble det innført en øvre lengdegrense på 11 meter i åpen gruppe i fisket etter leppefisk. Samtidig ble det som en overgangsregel åpnet for at fartøy over 11 meter som deltok i fisket etter leppefisk i 2019 eller 2020 likevel kunne delta i 2021.

I henhold til fangstopplysninger fra Fiskeridirektoratets fangst- og sluttseddelregister var det to fartøy over 11 meter som leverte fangst av leppefisk i åpen gruppe i 2019. I 2020 var det ingen fartøy over 11 meter som deltok, og foreløpig i 2021 er det ingen. Unntaksbestemmelsen var ment som en overgangsordning for eiere med fartøy som ikke oppfylte kravet. Intensjonen med ordningen har vært at denne skulle opphøre når de aktuelle fiskerne hadde fått tilstrekkelig tid til å skifte ut fartøyet.

Tabell: Deltakelse i fiske etter leppefisk i 2019, 2020 og 2021. Antall fartøy og antall leppefisk levert.

			Antall fartøy			Antall stykk		
Kvotegruppe (group)	Kvotegruppe	Lengdegruppe	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Lukket gruppe	Lukket gruppe	Under 11 m	377	365	340	16 630 803	16 395 758	11 911 872
		11-14,99 m	6	5	3	273 128	240 413	98 680
Åpen gruppe	Fritidsfiske	Uoppgitt	169	60	54	436 925	133 723	110 351
		Ungdomsfiske	42	197	186	365 982	509 070	460 908
	Åpen gruppe	Under 11 m	29	33	19	90 651	84 737	45 860
		Under 11 m	254	175	127	1 200 957	795 848	788 728
		11-14,99 m	2			10 001		

Kilde: Fiskeridirektoratets merkeregister, konsesjons- og deltakerregister og landings- og sluttseddelregister

Etter Fiskeridirektoratets syn vil det ikke være formålstjenlig å fortsette med denne unntaksregelen i 2022. Vi foreslår derfor her at unntaket ikke videreføres. Vi ber likevel om høringsinstansenes syn på spørsmålet og om unntaket eventuelt bør utformes på annen måte dersom det videreføres.

2. Oppheving av krav om innsending av leveringsavtale i åpen gruppe i fisket etter leppefisk

Ved høringen av deltakerforskriften for 2021 foreslo Fiskeridirektoratet at det ikke lenger skulle være krav for deltakelse i fisket etter leppefisk at leveringsavtale med godkjent kjøper skulle være sendt inn til Fiskeridirektoratet før fisket starter. Fiskeridirektoratet fant imidlertid ikke grunn til å gå videre med dette forslaget.

Vi mener det er grunn til å vurdere dette kravet på nytt for 2022. Direktoratet mottar i forbindelse med fisket etter leppefisk en rekke ulike henvendelser som går på føring av fangsten fra fisker til oppdretter, herunder forslag som kjøp av egen fangst, eller at en tredjepart kjøper leppefisk fra fisker, for deretter selge videre til fiskeoppdretter. Hensikten her er å kunne bruke en annen båt til å frakte fisken til oppdretter, enn den båten det er fisket med. Hensynet til fiskevelferd, kontrollmuligheter og forutsetningene som er lagt til grunn for reguleringene av fisket etter leppefisk taler derfor for at hensynet til notoritet ivaretas ved utformingen av regelverket om leveringsavtale.

For å motvirke risikoen for uregistrert uttak av leppefisk er derfor viktig å opprettholde kravet om at omsetningen av leppefisk skal foregå direkte mellom fisker og den oppdretter som det foreligger leveringsavtale med.

Vi vil derfor her foreslå at kravet om at leveringsavtale skal sendes til Fiskeridirektoratet før fisket starter, erstattes med et krav om at leveringsavtalen skal fremstilles i forbindelse med kontroll og ellers på forespørsel fra Fiskeridirektoratet, Kystvakten eller fiskesalgslagene. Leveringsavtalen med godkjent kjøper må ellers foreligge før fartøyet starter opp fisket etter leppefisk.

3. Endring i dispensasjonsreglene ved sykdom i fisket i åpen gruppe etter torsk, hyse og sei nord for 62.

§ 13 (vilkår for å delta i åpen gruppe) første ledd bokstav d
Gjeldende bestemmelse lyder:

«under utøvelse av fangst må eier selv være høvedsmann om bord i fartøyet. Dersom ingen fysisk enkeltperson direkte eller indirekte innehar mer enn 50 prosent av eierandelene i fiskefartøyet, er det et krav at den aktive fiskeren med størst eierandel står om bord som høvedsmann. Dersom ingen aktiv fisker alene har størst eierandel, er det en av de aktive fiskerne med størst eierandel som må stå om bord som høvedsmann. Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra kravet om at eier må stå om bord som høvedsmann dersom

1. eier har tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet medfører at eier ikke kan være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst, eller
2. eier er gravid eller har født barn for mindre enn to år siden, eller er i foreldrepermisjon, eller har omsorg for barn med langvarig sykdom eller

3. eier er forhindret fra å være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst på grunn av sykdom eller skade som vil kreve langvarig rehabilitering. Det er en forutsetning at vedkommende har stått i manntallet i minst ett år før første dag for utbetaling av sykepenger, og at vedkommende oppfylte vilkårene for å delta i åpen gruppe i dette fisket med det samme fartøyet eller fartøyet som det kommer til erstatning for, da sykdommen eller skaden inntraff, eller
4. eier er i vernepliktig førstegangstjeneste med minst ett års forutgående aktivitet i åpen gruppe.»

Fiskeridirektoratets regionkontor har erfart at enkelte fiskere «spesialiserer seg» på slik dispensasjon, som de f.eks. får ut året på bakgrunn av en leges forhåndsvurdering, men hvor det er ukjent om vedkommende faktisk ble sykemeldt i denne perioden. Det kan derfor etter Fiskeridirektoratets syn være formålstjenlig å ta inn et krav i bestemmelsens punkt 3 om at dispensasjonens varighet ikke skal løpe lenger enn utstedt sykemelding eller tilsvarende vedtak, men kan forlenges når slikt fremlegges. Dette vil også sikre et bedre historisk tilbakeblikk, når samme person søker om slik dispensasjon år etter år. Se nærmere forslag til forskriftstekst nedenfor.

Videre er det slik at det for pkt. 3) og 4) er en forutsetning om minst ett års forutgående aktivitet eller manntallsføring før dispensasjon kan gis. Også for pkt. 1) og 2) er det etter vårt syn formålstjenlig at det innføres tilsvarende vilkår om ett års forutgående aktivitet og manntallsføring.

Regionkontorene mottar eksempelvis søknader i kongekrabbefisket fra gravide som erverver fartøy og knapt har deltatt i fiske, som ønsker å benytte leieskipper (som regel hennes mann som allerede har fartøy/kvot). Det oppfattes som urimelig at en som aldri har drevet fiske kan etablere seg/starte opp på en slik måte gjennom dispensasjon, og i realiteten gir dette andre fartøyeiere insentiver til å tilegne seg ekstra kvote.

Det skal dog bemerkes at ovennevnte er «kan-bestemmelser» hvor det gjøres konkrete vurderinger, og at det ikke uten videre gis tillatelser f.eks. i tilfeller hvor vurderingen er at innvilgelse vil være en omgåelse av bestemmelsens formål/intensjon. Men en tydelig avgrensning kan likevel være nyttig, for å unngå forskjellsbehandling og uheldige klagesaker. Se nærmere forslag til forskriftstekst nedenfor.

4. Presisering av adgangen til å benytte leiefartøy i åpen gruppe

§ 52 femte ledd andre punktum åpner for at det kan «gis tillatelse til å benytte leiefartøy i åpen gruppe ved forlis/havari dersom leiefartøyet har en største lengde på under 11 meter, og eier av det forliste/havarerte fartøyet er ført på blad B i fiskermanntallet og har deltatt *med dette fartøyet i åpen gruppe i det aktuelle fisket i minst to av de tre siste avsluttede kalenderårene forut for forliset/havariet*». Denne ordningen er slik knyttet opp mot det forliste/havarerte fartøyet *alene*, dvs. man faller utenfor dersom det tidligere fisket i åpen

gruppe har skjedd med annet skrog/utskiftingsfartøy. Meningen med en så stram avgrensning har vært å minimalisere omgåelsesproblematikk.

Det er imidlertid slik at bestemmelsens første punktum også åpner for at det kan gis tillatelser til å benytte leiefartøy i åpen gruppe, i tilfeller hvor det gis tillatelse til å benytte leiefartøy i lukket gruppe (i annet fiskeri). Det kan da gis tillatelse til bruk av leiefartøy i åpen gruppe (f.eks. i blåkveitefisket) i tilfeller hvor det tidligere fisket har skjedd med fartøyet med annen eier, jf. første punktum hvor det heter at «*Tillatelse til å benytte leiefartøy i lukket gruppe etter første eller tredje ledd kan gjøres gjeldende for fiske i åpen gruppe dersom det forliste/havarerte fartøyet eller utskiftingsfartøyet har deltatt i åpen gruppe i det aktuelle fisket med samme redskap i minst to av de tre foregående årene.*»

Det er vanskelig å forstå en slik forskjell, når begge tilfeller gjelder fiske i åpen gruppe med leiefartøy. Vi mener det er grunn til å vurdere om det også for tilfeller som faller inn under bestemmelsen første punktum, bør være en forutsetning at det forutgående fisket i den åpne gruppen ble foretatt med det forliste/havarerte fartøyet og med samme eier.

På bakgrunn av ovennevnte foreslår vi at bestemmelsens første punktum endres slik:

«Tillatelse til å benytte leiefartøy i lukket gruppe etter første eller tredje ledd kan gjøres gjeldende for fiske i åpen gruppe dersom *eier av* det forliste/havarerte fartøyet eller utskiftingsfartøyet har deltatt *med dette fartøyet* i åpen gruppe i det aktuelle fisket med samme redskap i minst to av de tre foregående årene.»

5. Forslag til endret forskriftstekst

Torsk, hyse og sei åpen gruppe. Endringer i § 13 første ledd

[..] Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra kravet om at eier må stå om bord som høvedsmann dersom

1. eier har tillitsverv i fiskeriorganisasjon eller offentlig verv, og vervet medfører at eier ikke kan være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst. *Det er videre en forutsetning at vedkommende har hatt tillitsvervet og stått i manntallet i minst ett år før dispensasjonssøknaden, eller*
2. eier er gravid eller har født barn for mindre enn to år siden, eller er i foreldrepermisjon, eller har omsorg for barn med langvarig sykdom. *Det er videre en forutsetning at vedkommende minst ett år før dispensasjonssøknaden har hatt stått i manntallet, eller*
3. eier er forhindret fra å være høvedsmann om bord i fartøyet under utøvelse av fangst på grunn av sykdom eller skade som vil kreve langvarig rehabilitering. *Dispensasjonens varighet skal likevel ikke løpe lenger enn utstedt sykemelding eller tilsvarende vedtak, men kan forlenges når slikt fremlegges.* Det er videre en forutsetning at vedkommende har stått i manntallet i minst ett år før første dag for utbetaling

av sykepenger, og at vedkommende oppfylte vilkårene for å delta i åpen gruppe i dette fisket med det samme fartøyet eller fartøyet som det kommer til erstatning for, da sykdommen eller skaden inntraff, eller

[..]

Leppefisk. Endringer i § 43 (vilkår for å delta i lukket gruppe)

[..]

- d. det må foreligge leveringsavtale med godkjent kjøper før fartøyet starter opp fisket etter leppefisk. Leveringsavtalen skal fremstilles i forbindelse med kontroll og ellers på forespørsel fra Fiskeridirektoratet, Kystvakten eller fiskesalgslagene.

[..]

Leppefisk. Endringer i § 44 (vilkår for å delta i åpen gruppe)

[..]

- d. det må foreligge leveringsavtale med godkjent kjøper før fartøyet starter opp fisket etter leppefisk. Leveringsavtalen skal fremstilles i forbindelse med kontroll og ellers på forespørsel fra Fiskeridirektoratet, Kystvakten eller fiskesalgslagene.

[..]

§ 44 andre ledd oppheves.

Leiefartøy. Endringer i § 52 femte ledd

[..] Tillatelse til å benytte leiefartøy i lukket gruppe etter første eller tredje ledd kan gjøres gjeldende for fiske i åpen gruppe dersom *eier av* det forliste/havarerte fartøyet eller utskiftingsfartøyet har deltatt *med dette fartøyet* i åpen gruppe i det aktuelle fisket med samme redskap i minst to av de tre foregående årene. [..]

Med hilsen

Truls Konow
seksjonssjef

Håvard Holder
seniorrådgiver

